

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ТАРИХ, АРХЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ**

АРХЕОЛОГИЯ, ЭТНОЛОГИЯ ЖӘНЕ МУЗЕОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ

**Археология мамандығының
«ТҮРІК КЕЗЕҢІНІҢ АРХЕОЛОГИЯСЫ» пәні бойынша
қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік
ұсыныстары**

**«7M02207 Археология және этнология» мамандығы бойынша білім беру
бағдарламасы**

Алматы 2022 ж.

Құрастырушы: Археология, этнология және музеология кафедрасының аға оқытушысы, т.ғ.к. Омаров Ғ.Қ.

«ТҮРІК КЕЗЕҢІНІҢ АРХЕОЛОГИЯСЫ» пәнінен қорытынды емтиханға арналған бағдарлама мен нұсқаулар археология, этнология және музеология кафедрасының отырысында қаралды және мақұлданды.

20___ жылғы «___» _____ N _____ хаттама

Кіріспе

Кіріспе

Универ – стандарт – жазбаша (офлайн) платформасында емтихан кестесі бойынша білім алушы жазбаша емтихан тапсырады. Емтихан билеттері алдын- ала шығарылып, емтихан күні таратылады. Бір билет үш сұрақтан тұрады,білім алушы сұрақтарға жауап жазу арқылы тапсырады. Үш сұраққа қорытынды жоғарғы балл – 100 балл. Емтихан тексеретін оқытушы жауап жазылған парақтарға балл қойып, қойылған балдарды UNIVER жүйесіне қойып шығады.

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтижесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі. Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Пәннің мақсаты мен міндеттері.
2. Түркі кезеңі археологиялық ескерткіштері және олардың түрлері: жалпы сипаттамасы
3. Б.з.б. 1-мыңжылдықтағы түркілер мәдениетінің даму ерекшеліктері мен мирасқорлығы
4. Түркілер идеологиясының байырғы түркі халықтары таным-түсінігімен байланысы
5. Түргеш, Қарлұқ мемлекеттері
6. Қытайдағы тас мүсіндердің типтік сипаттамасы
7. Қазақстандағы тас мүсіндердің типтік сипаттамасы
8. Қимақ археологиясы
9. Оғыз-қыпшақ археологиясы
- 10.Көне түркілердің тұрақтары мен қалалары
- 11.Түркілердің жартас суреттері
- 12.Түркілердің таңбасы
- 13.Шығыс Еуропадағы көшпелілер. Хазар қағанаты. Салтово-маяцк мәдениеті.
- 14.Алтын орда кезеңінің археологиялық ескерткіштері
- 15.Түркі кезеңіндегі ғибадатханалар

Білім алушының пәнді игерудегі нәтижелері:

түркі кезеңіндегі археологиялық зерттеулер, археологиялық жетістіктер, осы кезең ескерткіштерін зерделеуді саралау, түркі кезеңі археологиясының қыр-сыры, оны оқудың перспективалары, т.б. туралы түсінік, түркі кезеңіндегі нысандардың өзіндік ерекшеліктерін оқып-тануды меңгеру, түркі кезеңі археологиясы бүкіл әлемдік адамзат тарихы археологиясындағы, соның ішіндегі түрік халықтарына тиесілі мәдениеттердің алатын орны айқындап көрсету, түрік кезеңі археологиясының дамуы, негізгі кезеңдері, басты-басты жаңалықтары, қазба барысындағы негізгі олжалары, қала мен даладағы өркениеттері, материалдық және рухани мәдениеттері, т.б. жөніндегі материалдарды талдау, алуан түрлі осы кезеңге тән ескерткіштерді сыныптау, заттай және рухани мәдениеттер ара-жігін ажыратып, теориялық-методологиялық мәселелерді сипаттау.

Емтиханға дайындық үшін ұсынылған оқу әдебиеті:

Археология: Учебник / Под редакцией академика РАН В.Л. Янина. – М., 2006.

Амальрик А.С., Монгайт А.Л. В поисках исчезнувших цивилизаций. М., 1966.

Каменецкий И.С. Археология (I. Введение. II. Археология и другие науки): Учебное пособие. М., 1999.

Авдусин Д.А. Археология СССР. М., 1977.

Авдусин Д.А. Основы археологии М., 1998.

Мартынов А.И. Археология. М., 1996.

Табалдиев К.Ш. Курганы средневековых кочевых племен Тянь-Шаня. – Бишкек: Айбек, 2017. -250 с.

Жолдасбеков М., Сартқожаұлы Қ. Орхон ескерткіштерінің толық атласы. Астана: Күлтегін, 2015. -356 б.

Досымбаева А.М. Западный тюркский каганат. Культурное наследие казахской степи. –Алматы: Типография комплекс, 2016. -214 с.

Досымбаева А. История тюркских народов. Традиционное мировоззрение тюрков. Алматы: Сервис Пресс, 2013. -250 с.

Досымбаева А. М. Культурный комплекс тюркских кочевников Жетысу. II в. до н. э. – V в. н. э. – Алматы: Тюркское наследие, 2007. – 216 с.

Досымбаева А. М. Мерке – сакральная земля тюрков Жетысу. – Жамбыл, 2002.

Ахинжанов С. М. Кыпчаки в истории средневекового Казахстана. – Алма-Ата, 1989.

Бисембаев А. А. Археологические памятники кочевников средневековья Западного Казахстана (VIII-XVIII вв.). – Уральск, 2003